

■ Нотны радок

ЁСЦЬ ТАКАЯ ПРАФЕСІЯ!

Як спалучаецца 80-гадовае жыццё і сучасная малодасць Беларускага саюза кампазітараў

Некалькі гадоў таму, кажуць, адзін беларускі кампазітар сутыкнуўся з нейкай незразумеласцю: у рэстры ўсіх прафесій такой не было... А вось людзі, якія з'яўляюцца кампазітарамі, — ёсць. У Беларускам саюзе кампазітараў іх сёння каля 130. І гэта больш, чым проста носьбіты прафесіі, бо толькі ўмяня складаць мелодыі і запісваць ноты мала для таго, каб музыка стала мастацтвам. Умець перадаць пейзаж... гукамі. Напісаць драматычную гісторыю сутыкнення характараў — нотамі. Распавесці пра каханне — пашчотай клавш ці струн... Валодаць здзіўным умемем чуць музыку там, дзе іншыя ловаць хаатычныя гукі рэчаіснасці. Ці ў іх жа адгадаць ціхую мелодыю сардэчнай малітвы... Музыка як мастацтва стварае вобразы і прадстаўляе сюжэты, раду і прымушае думаць.

жанні кампазітараў на духоўныя тэмы. Уладзімір Карызна, вядомы як харавы кампазітар, стварае апрацоўкі народных песен.

ТВОРЦЫ І ТВОРЫ

Узнёслыя слоў гэтymi днямі ў адрас кампазітараў будзе гукаць шмат: юбілей Беларускага саюза кампазітараў адзначаюць не толькі ў з'ездах, але і ў шэрагах канцэртаў, у якіх беларуская музыка — ад прызнаных класікаў да сучасных майстроў і нават маладых творцаў. Нашы кампазітары ствараюць музыку пра нас, пра наш час з яго супярэчнасцямі, з інтанцыяй, якая ўласціва нашай зямлі і перадае нашу ментальнасць.

— Саюз ствараўся ў 1933 годзе, — распавядае Ігар ЛУЧАНОК, старшыня Беларускага саюза кампазітараў. — Але ў Беларусі былі свае музычныя традыцыі. Прычым мы адчувалі вялікі ўплыў расійскай школы. Напрыклад, беларускі кампазітар Мікалай Чуркін браў кансультацыі ў яго і Петра Чайкоўскага. Васіль Залатараў — вучань Рымскага-Корсакава. Магу казаць, што многія педагогі, у якіх вучыліся нашы кампазітары, у тым ліку і я, належалі да рускай музычнай школы. Я вучыўся ў Мікалая Алавава, які казаў: «Музыка — гэта не толькі фальклор. Музыка — гэта вялікае мастацтва...» Мастацтва, якое нельга згубіць. Але ёсць праблема: пры Саюзе кампазітараў быў музычны фонд, аўтарскі. Сёння ж у мяне ёсць дакумент аб ліквідацыі беларускага аўтарскага фонду кампазітараў і аб стварэнні гаспадарчай структуры падраздзялення Саюза кампазітараў... Ці гэта правільна?

Калі казаць пра акадэмічную музыку і ў прыватнасці пра працу кампазітараў, то яна можа падавацца загадкай: што гэта ёсць такое? Айчынная публіка за апошнія адно-два дзесяцігоддзі разумее музыку выключна як забаву. Але ёсць высокі ўзровень сучаснага музычнага мастацтва, і тут важна падтрымаваць людзей, умемне разумець не толькі класіку, але і сучаснасць, якая, можа, больш складаная і, у аднозенне ад той жа класікі, непразрадная. Публіка сёння вельмі часта дыктуюць умовы: што выконваецца, паказваецца і г.д. А залы ж трэба запалюваць, прадаваць квіткі, акупіраць канцэрты... Гэта часткова стала прычынай таго, што творцаў сучасных айчынных кампазітараў у праграмах калектываў менш. Іграюць Моцарта і Чайкоўскага — вядома, будзе поспех... Але як жа яшчэ выхоўваць сучасную публіку, каб успрымаць творы айчыннага музычнага мастацтва, не выконваючы іх?

Таму канцэрты, у якіх гучыць музыка айчынных кампазітараў, становіцца больш. Асабліва сёлета, напярэдадні юбілею Саюза кампазітараў, усе вядучыя калектывы краіны ўключылі ў свае праграмы музыку беларускіх творцаў. Снежанская афіша наогул прапануе правесці разам з беларускай музыкой пяць вечараў у Белдзяржфілармоніі. **Мастацкі кіраўнік установы Юрый ГІЛЬДЗЮК** звярнуў увагу на некалькі імяў: — У Дзяржаўнага сімфанічнага акадэмічнага аркестра Рэспублікі Беларусь апошнім часам шмат музычных прэм'ер. Нездарма мы маем прыватнае імя нашых кампазітараў дырыжоры Аляксандра Ансімува: сімфонію ад Вячаслава Кузняцова і Андрэя Мдзівана, опера «Мядзведзь» Сяргея Картэса, Канцэрт Галіны Гарэлавой. Зусім нядарна ў Маскве прайшоў канцэрт беларускай музыкі. У Вялікай зале кансерваторыі выступілі Дзяржаўны камерны аркестр Беларусі, які выконваў творы беларускіх кампазітараў, нашых сучаснікаў: Галіны Гарэлавой, Уладзіміра Кур'яна, Канстанціна Яськова.

Мастацкі кіраўнік Дзяржаўнага камернага хору РБ Наталія МІХАЙЛАВА адзначыла: — Мы выконваем беларускую музыку, але не ўсё застаецца ў рэпертуары. Напэўна, гэта натуральна: застаецца самае лепшае. Наша святонная праграма складаная разам з Акадэмічным хорам Беллэпідэякампазітары. Яна адметная. Нашы кампазітары пішуць музыку на духоўныя тэксты: нейкія духоўныя маналогі, з цудоўнай пазыі. У Дзімітрыя Лыбіна твор называецца «Малітва», на вершы Блока. «Малітва» Ларысы Сімаковіч — з драмы Яна Віслацкага. Ёсць кананічны творы, якія прадстаўляюць Ганна Кароткіна і айцец Андрэй Бандарэнка. Гэта асабовыя маналогі, разва-

жання кампазітараў на духоўныя тэмы. Уладзімір Карызна, вядомы як харавы кампазітар, стварае апрацоўкі народных песен.

СПОВЕДЗІ І МАЛІТВЫ

Юбілей Беларускага саюза кампазітараў адзначаюць па ўсёй краіне — не толькі ў сталіцы, але і ў абласцях. Асноўная пляцоўка — Белдзяржфілармонія, дзе «штогод гучыць не менш за 200 твораў айчынных аўтараў». **Кансультацыйнае ўпраўленне мастацтваў Міністэрства культуры Таццяна ПАРХІМОВІЧ** патлумачыла, што дзеля таго, каб падтрымаць кампазітараў, Міністэрства супрацоўнічае з Саюзам кампазітараў. Існуе мастацкі савет пры Міністэрстве культуры па набыванні і новых твораў беларускіх аўтараў. У 2011 годзе на гэта было выдаткавана 163 мільёны беларускіх рублёў, у 2013 годзе — 260 мільёнаў. «Галоўнае сёння — папулярнасць музыкі. Мы працуем поруч-

жання кампазітараў на духоўныя тэмы. Уладзімір Карызна, вядомы як харавы кампазітар, стварае апрацоўкі народных песен.

5 ВЕЧАРОЎ

Разам з музыкай беларускіх кампазітараў у Белдзяржфілармоніі

5 СНЕЖНЯ. Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Беларусі нагадаў пра юбілей Анатоля Багатырова, адкрыўшы вечар святонной уверцюрай. Прагучал пралог з балета «Мара» Югена Глебава. Сімфанічная сюіта з балета «Апошні інка» Сяргея Картэса. Адажыя і эпілог з балета «Клеанатра» Вячаслава Кузняцова. Скерца з сімфоніі № 5 Уладзіміра Гаркушы. Разам з Уладзімірам Грамовым, салістам нацыянальнай оперы, — твор Дзімітрыя Смольскага «Песня апошняга трубадюра». Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам Ганны Кароткінай. З 11-й сімфоніі Андрэя Мдзівана прагучалі 2-я і 3-я часткі. Выканана першая частка Канцэрта для вялікага сімфанічнага аркестра Галіны Гарэлавой.

11 СНЕЖНЯ — парад прэм'ер ад сімфанічнага аркестра Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Беларусі. Імёны і аўтары вечара «Маладая Беларусь» — канцэрт для цымбал з аркестрам Віктара Войцкіна, канцэрт для баяна з аркестрам

«Adventum Dies» Аліны Безенсон, «План Іерэміі» Вячаслава Кузняцова, сімфанічная карціна «Млечны Шлях» Сяргея Бельюкінова, фінал сімфоніі № 4 Уладзіміра Саўчыка.

10 СНЕЖНЯ. Старонкі беларускай музыкі ў канцэртных транскрыпцыях для фартэпіяна ад народнага артыста Беларусі Ігара Алуцінава.

13 СНЕЖНЯ. Канцэрт хароўнай музыкі.

18 СНЕЖНЯ. «Беларускі кампазітар. Алхімік. Творца.» Канцэрт Дзяржаўнага камернага аркестра Рэспублікі Беларусі. У праграме: Канцэрт Галіны Гарэлавой для струнных і ударных, Канцэрт для флейты, гітары і струннага аркестра Усевалада Грыцкевіча, Твор для брас-квінтэты «Лерапіс на сельніцкай» Уладзіміра Кур'яна. «Шлях у абложкі-3» для фартэпіяна і струнных Югена Паппаўскага, «Пушкінская сюіта» з оперы «Дуэль» Віталія Радзівонова, сімфонія для струннага аркестра «Чатыры здзіўлены Міхаліны» Ларысы Сімаковіч.

■ Выстава

ЕЎРАЗІЕЦ

Скульптар Андрэй Асташоў спалучае міфалогію Захаду і Усходу

Сёння пачынае працу персанальная выстава скульптара Андрэя Асташова «Еўразія» ў яго мінскай галерэі на вуліцы Багдановіча, 1. Гэтага творцу называюць адным з самых паспяхоўных беларускіх скульптараў, хача сам ён аднойчы вельмі сціпла назваў сябе проста «хутчэй, шчаслівым чалавекам». Экспазіцыя «Еўразія» па сваім вызначэнні — нешта экзатычнае і глыбакадумнае. Скульптар супастаўляе і параўноўвае два светы — свет еўрапейскай культуры, з яе эмацыянальнай адкрытасцю і знешнім бляскам, і стрыманы, вытанчаны свет усходняй культуры, якія складана спалучаюцца ў сучасным чалавеку.

«Мора ўнутры» (2013), бронза, камень.

— Сучаснасць пастаянна і вельмі інтансіўна стварае новыя міфалагічныя гісторыі і героі, — каментуе ідэю выставы Андрэй АСТАШОЎ. — Вы можаце гэта заўважыць хоць бы па культурны масавага кіно — мы ўжо даўно жывём сярэд абсалютна новых герояў міфатворчасці, якія выйшлі з-пад пяра нашых сучаснікаў. «Чужыя», Бэтмен, Супермен, Чалавек-павук ды іншыя супергероі — так чалавецтва працягвае запалюваць вакуум у невядомай яму прасторы, які гэта рабілі продкі ў архаічныя часы, надаючы сілму прыродных стыхій чалавечыя імёны, характары, лёсы. «Еўразія» — гэта спроба разгледзець праз прызму сучасных герояў іх аналаг у Старажытнай Грэцыі, міфалагічных габоў у кантэксце сучасных міфаў. Лічу, што мастацтва павінна задавальняць патрэбу чалавека ў фантазіі.

Скульптурныя стварэнні Андрэя Асташова заўжды адрозніваюцца казачнасцю, міфічнасцю, неверагоднай прапрацаванасцю дэталю і нават дзіцячыцю. Мне заўжды здавалася, што скульптуры Андрэя павінны вельмі падабацца менавіта дзецям. У тым ліку і таму, што самі дзеці часта выступаюць героямі яго скульптур, так бы мовіць, казачнымі персанажамі. Дзеці, не разбіраючыся ў культуралагічных пасылках і пасылках, могуць з задавальненнем разглядаць здзіўныя ўпрыгажэнні герояў скульптара, іх незвычайныя позы, вопратку і нават сюжэт, які можа самім прымуджаць, разглядаючы гэтыя цікавыя істот. Ёсць у творчасці Асташова і пэўны эратызм. Відавочна, гісторыя ўжо зусім не для дзяцей. Вытанчаныя жаночыя формы, позы, якія дапамагаюць разгледзець усё часткі цела. Нават калі жаночае (дзявочае) цела скульптара не паказвае агаленым, дадатковыя прадметы і аксесуары, якія ёсць у скульптурнай кампазіцыі, прычым выкананыя вяртуляна, часам надаюць гэтую эратычную інтанцыю.

Пацвярджаюць некаторыя маіх разваг з'яўляюцца словы Паўла БЕЛЬСКАГА, куратара выставы «Андрэй Асташоў. Скульптура. Графіка» ў Дзяржаўным Рускім музеі ў Санкт-Пецярбургу: — У майстэрскіх скульптурных і графічных творах Андрэй Асташоў з лёгкасцю аперыруе міфамі розных часоў і народаў, якія служаць яму матэрыялам для стварэння ўласнага выяўленчага свету. Падвоенасць вобраза, прыцягальнасць і аґіда, якія адначасова выклікаюць яго скульптуры, паліваюць у аснове міфалогіі аўтара. Чалавек, асабліва дзіця, выступае ў яго гульні і на баку добра, і на баку зла; ён і нападае, і патрабуе абароны. Спалучэнне супрацьлегласці абумоўлівае інтарэс да паліморфных міфалагічных персанажаў.

Мастак Андрэй Асташоў родам з Ліды — удзельнік больш за 100 рэспубліканскіх і міжнародных выстаў, супрацоўнічае з галерэямі Беларусі, Расіі, Іспаніі, Францыі, Галандыі, Канады. Яго творы знаходзяцца ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі, Музеі сучаснага выяўленчага мастацтва Беларусі, прыватных зборах Беларусі, Вялікабрытаніі, Германіі, Галандыі, Літвы, Польшчы, Расіі, ЗША, Швейцарыі, а таксама ў Музеі мастацтваў у Малазе (Іспанія). Сёлета па выніках VII маскоўскага міжнароднага фестывалю мастацтваў «Традыцыі і сучаснасць» Андрэй Асташоў ўзнагародзілі прэміяй у галіне мастацтва «Вера» ў намінацыі «За шырыню замыслу і грандыёзнасць увасаблення».

Словам, пасля такой прэзентацыі нельга будзе не прыйсці на яго выставу, якая працуе да 5 студзеня. І, дарчы, усё скульптурны, прадстаўленны на выставе, можна купіць.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ

■ Імпрэза

ВАГНЕР ЯК АДКРЫЦЦЁ

Прэм'ера «Лютучага галандца» на Калядным оперным форуме

Вось так і падумаеш, што оперны форум адкрыў нам гэтага нямецкага кампазітара. Летас оперу Рыхарда Вагнера «Зігфрыд» можна было паслухаць у рамках Мінскага каляднага опернага форуму — дзякуючы Сафійскаму опернаму тэатру. Гэта было сапраўды непаўторна: наша публіка ці не ўпершыню слухала твор, які доўжыўся амаль 5 гадзін.

Для пастанойкі ў Мінску больш ранняй оперы Р. Вагнера «Лютучы галандзец» была нагода: 200-гаддзе кампазітара, творца якога ў нас у тэатры дагэтуль не было ні ў саўвочы час (чаму ёсць тлумачэнне), ні ўжо ў найноўшай гісторыі нашай краіны.

Але калісьці трэба адкрываць кампазітара, знакамітага аўтара опернага цыкла «Пірсэціна нібелунга», творчасць якога паўплывала не толькі на развіццё музычнага мастацтва, але і на станавленне нямецкага народа.

Стаўленне да творчасці Вагнера — ілюстрацыя таго, як любую ідэю ўжо без удзелу аўтара можна выхпаіць з кантэксту, перавярнуць і скарыстаць у сваіх інтарэсах. Тым не менш яго называюць вялікім рэфарматарам оперы (ён шмат у чым адшоў ад прынцыпаў, закладзеных італьянцамі), аўтарам, які ўвёў у гэтае мастацтва містыцызм

і романтизм. «Лютучы галандзец» — прыклад менавіта романтичнай оперы, у якой каханне і вернасць вышэй за смерць... З гэтай рамонткі сёлета і пачнецца оперны форум, які ў Мінску пройдзе ўжо ў чацвёрты раз. Пачнецца ён гучнай прэм'ерай Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра Беларусі — першай прэм'ерай оперы Вагнера ў нашай краіне. 10 і 11 снежня айчынная публіка мае магчымасць паглядзець пастаноўку, якую тэатр ажыццявіў разам з Хансам Іахімам Фраем — апошні выступіў у якасці рэжысёра. Мастак-пастаноўшчык — Манфрэд Маерхофер з Аўстрыі.

З нядзельнага прэм'ер у праграме форуму «Турандот» Джакома Пучыні ў пастаноўцы Міхаліа Панджавіда. Спектакль заканчваецца трагічна — паведзе самога Пучыні, хоць ёсць і іншы варыянт, дэрацаваны пасля смерці аўтара сябрам кампазітара. Асабліваць опернага форуму ў тым, што ў спектаклі нашага тэатра запрашаюцца замежныя оперныя «зоркі». 14 снежня разам з беларускімі салістамі Кацярынай Галаўлёвай (прыносаць Турандот), Настассяй Масквіной (рабыня Ліў), Васілём Кавальчуком (Цімур), партыю Калафа будзе выконваць заслужаны артыст Расіі, народны артыст Татарстана, саліст Марын'скага тэатра Ахмед Агадзі. Прэм'еры вялікіх пастановак ад Вялікага тэатра Беларусі на оперным форуме — з'ява зразумелая. Але камерныя оперы будуць дэман-

стравацца ўпершыню ў камернай зале імя Ларысы Александровскай цягам трох вечараў (12, 14 і 15 снежня): «Тэлефон» Меноці, «Чалавечы голас» Пуленка, «Спачатку музыка, потым словы» Сальеры, «Дырэктар тэатра» Моцарта, «Рыта, альбо пінацца трохкутнік» Даніцэці. У гэтым шэрагу ёсць і беларускія сучасныя творы кампазітара Сяргея Картэса «Мядзведзь».

Мінскі калядны форум цікавы тым, што дае магчымасць знаёміцца з замежнымі пастаноўкамі. Сёлета нашым госцем будзе Санкт-Пецярбургскі Міхайлаўскі тэатр з операй Джузэпэ Вердзі «Баль-маскарад» у пастаноўцы латвійскага рэжысёра Андрэаса Жагара. Яго ў Беларусі ведаюць дзякуючы спектаклю «Манон Леско», які ў мінулым сезоне прывозіла Нацыянальная опера «Эстонія». Тады нам пра дэманстравалі, што значыць «прачытанне» опернага твора ў часе. Але не толькі дзеля рэжысёрскай трактоўкі варта пайсці 13 снежня ў оперны тэатр Беларусі, але і каб паслухаць галасы Марыі Літке, Фёдара Атаксевича, Дзімітрыя Дарава, Ларысы Касцюк, якія занятыя ў гэтым спектаклі.

Беларуская публіка асабліва чакана Гала-канцэрта на закрыццё форуму: разам з айчыннымі салістамі на сцэну выйдуча спевакі з іншых краін. Вядомыя артысты, цудоўныя галасы.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Асоба

3 роду Гарэцкіх

Мне так шчасціць у жыцці на сустрэчы з цікавымі і добрымі людзьмі, што калі б, не дай Бог, нечакана гэтая тэндэнцыя перапынілася, я адчуў бы сябе збыднёлым, нязначным і адзінокім. Зрэшты, калі б не іх добрае спрыянне, то ці стаў бы я тым, кім стаў?

Сярод гэткіх выдатных асоб — Радзім Гаўрылавіч Гарэцкі. Чалавек, з якім нікому і ніколі не можа быць сумна, уважліва дабрыня і натуральна рацкі трохкутнік» Даніцэці. У гэтым шэрагу ёсць і беларускія сучасныя творы кампазітара Сяргея Картэса «Мядзведзь».

Міне не перастае здзіўляць. Колкі розных карысных і добрых спраў зроблена, колькі выказана слухных слоў, а ён не стамляецца шукаць, адкрываць і замацоўваць у людской памяці новае, невядомое, значнае і вартае нашага агульнага ўшанавання. Дык гэта ж ён адзін. А калі б яго высылкі ды знайшлі разумную

нашу агульную падтрымку? Уяўляецца, як бы матэрыялізавалася патрэба не на словах, а на справе засведчыць на нашай зямлі памяць і Максіма, і Гаўрылы, ды і сына Максімавага Леаніда, які лёг на полі бітвы пад Ленінградам у гады апошняй вайны! Але я веру: рана ці позна намаганні і жаданні Радзіма Гаўрылавіча (ды і не толькі яго) спраўдзяцца, стануць рэальнасцю і ў помніках, і ў памятных знаках, і ў музейных экспазіцыях, і ў новых выданнях кніг.

Бо, я пераканаўся, клопат Радзіма Гаўрылавіча пра яго мага болейшую дасведчанасць людзей наконк лёсу прадстаўнікоў роду Гарэцкіх — гэта не прыватная, не асабістая справа. Не бывае паўнаўтарскай гісторыі нацыі без гісторыі асобных родаў. Менавіта гісторыя роду і дае падставы напісаць поўную і адэкватную рэальнасці гісторыю беларускага народа. Радзім Гаўрылавіч практычна ніколі не расказвае пра сябе, пра сваю дзейнасць. Яго сімплаіцы можна толькі падзівіцца. Ён проста выконвае сваё чалавечнае прызначэнне: дбаць пра іншых, дапамагаць, спрыяць, падтрымліваць. Ён проста працуе, дзейнічае, робіць, раіць, адгукнецца на любое запрашэнне, нястомна і няспынна ездзіць па краіне.

Ды і ў напісаных кнігах Радзім Гаўрылавіч пераўздыдзены і нястомны рулівец. Калі выстаіць на адну паліцу ўсё выдзеднае, што напісаў ён пра свой род, атрымаецца годны набытак. Такая нястомнасць здольная тварыць цуды. І яны творцацца. Рэальна, пастаянна, настойліва.

А вынаходліва і нястомнасць Радзіма Гаўрылавіча ў правядзенні Гарэцкіх чытанняў? Ужо дваццаць такіх навуковых збораў, у тым ліку міжнародных, праведзена з мэтай даследавання жыцця, дзейнасці і творчасці братаў Гарэцкіх — Максіма і Гаўрылы, іншых прадстаўнікоў роду, працягу іх традыцыі. І жонкі год пасля чытанняў абязвокова выходзіць зборнік гэткіх матэрыялаў. Хто сам не рабіў падобнай працы, не можа ўявіць, колькі і чаго гэта каштуе. А Радзім Гаўрылавіч робіць, працуе, арганізуе, удзельнічае, выступае і не скардзіцца, не шукае апраўданняў, каб не рабіць. Наадварот,

ён напорыста карыстаецца магчымасцю пашыраць і паглыбляць чытанні, адкрывае новае ў дзейнасці Гарэцкіх і ўводзіць гэта ў кантэксст еўрапейскай і сусветнай літаратуры, культуры і навуцы. Тым самым ён падахвочвае і іншых.

Здзівіла мяне і шчэ адна нядарна мною адкрытая рыса характару Радзіма Гаўрылавіча. Тое, што ён дбайны рулівец на ніве беларускай справы, вядома шмат каму. Бо рулінасць гэтая ў многім стала явай, жыве і дзейнічае ў сённяшнім грамадстве. Кштальту старшын згуртавання беларусаў свету «Бацькаўшчына», кіраўніком і «маторам» якога многія гады з'яўляўся Радзім Гаўрылавіч. Мянэ ж здзівіла тое, як Радзім Гаўрылавіч прыйшоў да беларускай мовы. Так было заўгодна лёсу, што ён, як і многія з роду Гарэцкіх (з іншых беларускіх родаў таксама), быў надоўга адарваны ад сваёй зямлі, не жыў тут. Натуральна, не хадзіў ў беларускую школу, не вывучаў беларускую мову, літаратуру і гісторыю. Толькі ў свае сорак гадоў прыехаў Радзім Гаўрылавіч ў Беларусь. Значна, што па адукцыі ён не гуманітарны, — а гэта мае пэўнае значэнне ў асвеціні моў. Аднак тут, дома, ён не толькі пацвердзіў свае незвычайныя здольнасці вучонага, якія былі справядліва прызнаны прысваеннем яму звання акадэміка, не толькі засведчыў арганізатарскі здольнасці, за што быў вылучаны на пасаду дырэктара Інстытута геахіміі і геафізікі і віцэ-прэзідэнта Акадэміі навук Беларусі, але і выявіў творчыя прыродныя дадзеныя задаткі, уласцівыя ўсім Гарэцкім. Сёння ніхто і не здагадаецца, што ён не вывучаў мову ў школе, не размаўляў па-беларуску раней. Бо мова — гэта не толькі набор слоў і здольнасць размаўляць, але і магчымасць думаць на мове. Тады яна гучыць натуральна і нязмушана. Радзім Гаўрылавіч выдатна даказаў, што мова падаецца кожнаму, хто мае намер і жаданне ёю карыстацца. Варта захацець — і жаданае абудзецца. Праверце на ўласным вопыце і пераканаецеся ў справядлівасці гэтага.

У 85-гадовы юбілей, які адзначаецца 7 снежня, хацелася б пабадзіць гэтакім нястомна працаўнікум доўгіх і плёных у духоўным і фізічным здароўі гадоў дзеля нашай агульнай справы — мацавання незалежнасці і суверэнасці любай Беларусі.

Анатоль БУТЭВІЧ